

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри економіки,
менеджменту та адміністрування
протокол від 07 вересня 2020 р. №2
в.о. завідувачки кафедри

 (проф. Юлія Ушкаренко)

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
МІЖНІРОДНІ ВІДНОСИНИ ТА СВІТОВА ПОЛІТИКА**

Освітня програма «Міжнародні економічні відносини»

Спеціальність «292 Міжнародні економічні відносини»

Галузь знань «29 Міжнародні відносини»

Назва освітньої компоненти	Міжнародні відносини та світова політика
Викладач (і)	Синякова Катерина Миколаївна
Посилання на сайт	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=3074
Контактний тел..	+380552326762
Е-mail викладача:	katrusya111@ksu.ks.ua
Графік консультацій	відповідно до графіку консультацій кафедри

1. **Анотація до курсу.** Предметом вивчення курсу «Міжнародні відносини та світова політика» є глобальні проблеми сучасності та сукупність заходів макро- та мега економічного рівня щодо їх вирішення. Курс викладається в контексті вивчення дисциплін «Теорія міжнародних відносин», «Світова економіка», «Економіка природокористування та світові екологічні проблеми». Програма курсу складається з двох змістових модулів: 1. Теоретичні засади формування світової політики. 2. Зовнішня політика та її формування в Україні.
2. **Мета та цілі курсу.** Метою курсу «Міжнародні відносини та світова політика» є формування у майбутніх фахівців з міжнародних економічних відносин знань щодо змісту найважливіших категорій і понять міжнародних відносин та їх використання в практичній діяльності, характеру та особливостей сучасної світової політики та її історичних передумов; умінь щодо аналізу процесів та явищ сучасного світу, інформації щодо подій у сфері міжнародних відносин. Цілі курсу передбачають теоретичну та практичну підготовку студентів з питань: формування міжнародних відносин в ретроспективі, функціонування сучасної системи міжнародних відносин, організації сучасного світового порядку, аналізу глобальних проблем сучасності, оцінки місця України в системі міжнародних відносин, висвітлення напрямів макроекономічної політики в контексті міжнародних відносин.
3. **Компетентності та програмні результати навчання.** Освітня компонента «Міжнародні відносини та світова політика» є складовою частиною підготовки фахівців у галузі міжнародних економічних відносин і здійснює свій внесок у формування інтегральної компетенції - здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні завдання у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, професійної діяльності (у т.ч. у процесі навчання), що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків. Зокрема, вивчення курсу

передбачає формування наступних компетентностей та досягнення програмних результатів навчання:

Загальні та спеціальні компетенції: ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. СК 1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції. СК 3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку. СК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків. СК 15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

Програмні результати навчання: ПРН 4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища. ПРН 8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції ПРН 10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку. ПРН 12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування. ПРН 16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками. ПРН 17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України. ПРН 18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку

світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Кількість годин	32	32	56

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/вибірковий
2021-2022	II	292 Міжнародні економічні відносини	2	обов'язковий

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Мультимедійне обладнання.

7. Політика курсу:

- ✓ *Академічна доброчесність:* порушеннями академічної доброчесності вважаються академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман тощо. В разі порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності у вигляді повторного проходження оцінювання (контрольна робота, залік. Списування під час контрольних (модульних) робіт заборонено (в тому числі із використанням мобільних девайсів). Політика академічної доброчесності курсу відповідає [Порядку виявлення та запобігання академічного плагіату в науково-дослідній та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті](#).
- ✓ *Відвідування:* відвідування навчальних занять та відпрацювання пропущених занять є обов'язковим. Допустимим є пропуск занять з поважних причин, які підтверджується документально. За такої умови навчання може відбуватися в режимі онлайн за погодженням із викладачем курсу. Відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком консультацій.
- ✓ *Аудиторні заняття:* здобувачі мають дотримуватися встановленого порядку та зберігати відповідний рівень тиші для роботи в аудиторії. Під час обговорення вітається висловлювання власної думки із належним рівнем аргументованості, повага та толерантність до чужої думки; вміння визнавати помилковість; при відстоюванні власної позиції використовувати першоджерела та рекомендовану літературу. За потреби дозволяється залишати аудиторію на короткий час. Мобільні пристрої, під час проведення аудиторних занять дозволяється використовувати лише з дозволу викладача.
- ✓ *Оцінювання:* політика оцінювання здобувачів відповідає [Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті](#)

8. Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ					
Відповідно до розкладу занять	<p>Тема 1. Система міжнародних відносин: від історії до сучасності</p> <p>1. Система міжнародних відносин: дефініція, типологія. 2. Суб'єкти системи міжнародних відносин. 3. Держава як суб'єкт міжнародних відносин. 4. Зміни в системі міжнародних відносин. 5. Історичні етапи розвитку міжнародних відносин та їх систем.</p> <p>Аудиторна робота – 8 год. Самостійна робота – 8 год.</p>	лекція (4 год.), семінарське заняття (4 год.)	1,2,8,12	Усне опитування	10
	<p>Тема 2. Глобальні проблеми сучасності</p> <p>1. Поняття про глобальні проблеми. 2. Класифікація глобальних проблем. 3. Глобальна демографічна проблема. 4. Глобальна проблема збереження здоров'я населення. 5. Глобальна сировинна проблема. 6. Глобальна проблема тероризму. 7. Шляхи вирішення глобальних проблем та сталий розвиток.</p> <p>Аудиторна робота – 12 год. Самостійна робота – 10 год.</p>	лекція (6 год.), семінарське заняття (6 год.)	5,7,13,17	Презентація	10
	<p>Тема 3 Сучасний світовий порядок</p> <p>1. Основні підходи до типології міжнародного порядку. 2. Еволюція міжнародного порядку в історичній ретроспективі. 3. Основні риси сучасного міжнародного порядку. 4. Постбіполярний світ. 5. Глобалізація та антиглобалісти. 6. ООН у світовому порядку XXI ст.: проблема ефективності.</p> <p>Аудиторна робота – 12 год. Самостійна робота – 10 год.</p>	лекція (4 год.), семінарське заняття (4 год.)	1,4,7,22,23	Дискусія	10

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 2. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ТА ЇЇ ФОРМУВАННЯ В УКРАЇНІ					
Відповідно до розкладу занять	Тема 4. Зовнішня політика країн 1. Держава як ключовий актор на міжнародній арені. 2. Поняття національного інтересу. 3. Процес прийняття зовнішньополітичних рішень. 4. Відносини взаємозалежності між країнами світу. 5. Зовнішня політика США, Франції, Великої Британії, Японії та Китаю.	лекція (6 год.), семінарське заняття (6 год.)	2,5,16	Доповідь	10
	Аудиторна робота – 12 год. Самостійна робота – 10 год.				
	Тема 5. Україна в системі міжнародних відносин 1. Еволюція розуміння зовнішньополітичних інтересів та пріоритетів України. 2. Етапи становлення України як суб'єкта міжнародних відносин. 3. Участь України у міжнародних ініціативах. 4. Законодавче підґрунтя участі України у міжнародному житті. 5. Центри прийняття зовнішньополітичних рішень в Україні.	лекція (6 год.), семінарське заняття (6 год.)	1,5,11,12	Дискусія	10
	Аудиторна робота – 12 год. Самостійна робота – 10 год.				
Відповідно до розкладу занять	Тема 6. Зовнішньоекономічна політика 1. Зовнішньоекономічна позиція країни. 2. Аналітична форма платіжного балансу. 3. Управління платіжним балансом. 4. Види торговельної політики. 5. Інтеграція до міжнародних торговельних організацій. 6. Державне управління рухом капіталу.	лекція (4 год.), семінарське заняття (4 год.)	2,5,8	Доповідь. Дискусія.	10
	Аудиторна робота – 8 год. Самостійна робота – 8 год.				

9. Система оцінювання та вимоги. За результатами першого змістового модулю здобувач може накопичити максимум **30 балів** (відповідно до схеми курсу); за результатами другого змістового модулю – максимум **30 балів** (відповідно до схеми курсу); за результатами складання екзамену (підсумкове тестування) – **40 балів**. Крім того, здобувачі можуть отримати до **10%** бонусних балів за активну участь у обговореннях під час лекцій та семінарських занять, написання наукових статей, участь у наукових конференціях, участь у конкурсах наукових робіт, предметних олімпіадах, предметних досягненнях у неформальній освіті (COURSERA, Prometheus та ін.).

Рівень виконання завдань поточного та підсумкового контролю знань здобувачів оцінюються відповідно до наступних **критеріїв**:

A (відмінно)	Здобувач має глибокі міцні і системні знання з теоретичного матеріалу, може чітко сформулювати дефініції, використовуючи наукову термінологію, вільно володіє понятійним апаратом, орієнтується в сучасних тенденціях і проблемах, які охоплюються освітньою компонентою. Вміє застосовувати здобуті теоретичні знання у процесі аналізу та моделювання процесів та явищ. Вміє порівнювати теорії, підходи та моделі, визначати актуальні здобутки та проблеми галузі, володіє знаннями історико-економічного характеру, розуміє процеси трансформації основних понять, принципів, форм та методів характерних для освітньої компоненти. Володіє умінням проводити науково-дослідну роботу по вивченню та узагальненню здобутків в галузі, а також визначати чинники факторів підвищення її продуктивності, рівня організації та раціонального використання ресурсів. Здобувач демонструє наявність системного та критичного мислення, готовність до змін і гнучкість у прийнятті рішень. Пропонує управлінські рішення на основі отриманих результатів та розгорнуто трактує їхній економічний зміст.
B (добре)	Здобувач має міцні ґрунтовні знання з проблем, що вивчає дисципліна, але може допустити неточності в формулюванні, незначні розбіжності у класифікаціях. Знає основні чинники впливу на підвищення ефективності процесів та явищ, які розглядаються в курсі, а також основні метрики проблематики курсу. Може запропонувати заходи щодо вирішення основних суперечностей, які виникають у процесах та явищах, що розглядаються, формулює гіпотези та робить логічні висновки щодо функціонування цих процесів та явищ в майбутньому. Вміє застосовувати здобуті теоретичні знання у процесі аналізу та моделювання поведінки економічних суб'єктів, припускаючи при цьому незначні неточності. Вміє порівнювати теорії, підходи та моделі, визначати актуальні здобутки та проблеми галузі, володіє знаннями історико-економічного характеру, розуміє процеси трансформації основних понять, принципів, форм та методів характерних для освітньої компоненти. Здобувач демонструє наявність системного та критичного мислення, готовність до змін і пропонує варіанти вирішення проблем.
C (добре)	Здобувач знає програмний матеріал повністю, має навички у роботі над аналізом та моделюванням поведінки суб'єктів соціально-трудових відносин. Вміє застосовувати здобуті теоретичні знання у процесі аналізу та моделювання поведінки економічних суб'єктів, припускаючи при цьому неточності. Під контролем вміє проводити науково-дослідну роботу, порівнювати основні категорії та поняття, самостійне мислення є несистемним, не може вийти за межі теми.
D (задовільно)	Здобувач знає основні поняття курсу, має уявлення про суть та структуру проблематики, перебіг подій у галузі, але його знання мають загальний характер, іноді не підкріплені прикладами. Має обмежену здатність до самостійного аналізу, порівняння основних категорій та класифікацій, уміння працювати з інформацією.
E (задовільно)	Здобувач має прогалини в теоретичних знаннях та практичних вміннях передбачених освітньою компонентою. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал без належного використання професійної термінології. Має обмежену здатність до: самостійного аналізу, порівняння основних категорій та класифікацій, уміння працювати з інформацією і т.п. Не розуміє актуальності вивчення базових явищ і процесів у галузі.
FX (незадовільно)	Здобувач має фрагментарні знання, не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, розкриття основних процесів та понять відбувається на побутовому рівні. Практичні навички на рівні розпізнавання.
F (незадовільно)	Здобувач повністю не володіє програмним матеріалом, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно. Має обов'язково вивчати курс повторно.

10. Список рекомендованих джерел

Основні

1. Богатуров А. Д. Очерки теории и политического анализа международных отношений / А. Д. Богатуров, Н. А. Косолапов, М. А. Хрусталева. — М.: Научно-образовательный форум по международным отношениям, 2002. — 384 с.
2. Ваисс М. Международные отношения после 1945 года / Морис Ваисс. — М.: Издательский дом «Городец», 2005. — 336 с.
3. Міжнародні відносини: Історія. Теорія. Економіка. Право: навчальний посібник / за ред. М. З. Мальського, Ю. М. Мороза. — К.: Знання, 2010. — 463 с.
4. Перепелиця Г. М. Асиметрія міжнародних відносин / Г. М. Перепелиця, О. В. Заремба, Пол Д'аньєрі [та ін]; за ред. Г. М. Перепелиці, О. М. Субтельного. — К.: Видавничий дім «Стилос», 2005. — 555 с.
5. Сакс Д., Ларен Ф. Макроекономіка. Глобальний підхід - М.; Дело 1996.,(пер с англ.).
6. Современные международные отношения и мировая политика: учебник для студ., обучающихся по спец. и направлениям «Международные отношения» и «Регионоведение» / А. В. Торкунов, И. Г. Тюлин, А. Ю. Мельвиль [и др.]; отв. ред. А. В. Торкунов. — М.: Просвещение, 2005. — 990 с.
7. Україна: Стратегічні пріоритети. Аналітичні оцінки — 2006 / за ред. О. С. Власюка. — К.: НІСД, 2006. — 576 с.
8. Українська дипломатична енциклопедія: у 2 т. / голова ред. кол. Л. В. Губерський. — К.: Знання України, 2004. — Т. 1 : А–Л. — 2004. — 760 с.; Т. 2 : М–Я. — 2004. — 812 с.
9. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України: підручник / Л. Д. Чекаленко. — К.: Либідь, 2006. — 712 с.

Додаткові

10. Макконел К.Р., Брю С.Л. Макроекономіка. Аналітична економія - Львів, просвіт, 1997(пер. з англ).
11. Мишкін Ф.С. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків.- К.: Основи, 1998.
12. Радіонова І. Макроекономіка та економічна політика. - К.: Таксон, 1996.
13. Савченко А.Г. Макроекономічна політика - К.: КНЕУ, 2001.

Інтернет-ресурси

14. Портал «Європа» Європейської Комісії: <http://europa.eu> (англ., інші офіційні мови ЄС)
15. Сайт Європейської політики сусідства: http://ec.europa.eu/world/enp/index_en.htm (англ.)
16. Євробюлетень (інформаційний бюлетень Представництва Європейської Комісії в Україні): <http://www.delukr.ec.europa.eu/page962.html> (укр.)
17. Рада Європи: <http://www.coe.int> (англ.)
18. Бюро інформації Ради Європи в Україні: <http://www.coe.kiev.ua/> (укр.)
19. Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ): <http://www.osce.org> (англ., фр., нім., іт., ісп., рос.)
20. Бюро демократичних інститутів і прав людини (БДПЛ): <http://www.osce.org/odihr> (англ.)
21. Світова організація торгівлі: <http://www.wto.org> (англ.)
22. Сайт ООН: <http://www.un.org/russian> (рос.)
23. Рада Безпеки ООН: <http://www.un.org/russian/sc/index.html> (рос.)